

1903 findes følgende interessante ethnografiske Notits om Lhasa.

Maskerne spille ved religiøse Ceremonier en stor Rolle. I de store Lamaklostre findes imellem de gejstlige en særlig Klasse, som beskæftige sig med Fabrikation af religiøse Genstande, Masker og andet, som bruges ved Gudstjenesten og religiøse Skuespil. Store Masker bæres foran selve Dalai Lama, naar denne paa Aarets sidste Dag begiver sig til den største religiøse Festlighed, som finder Sted i Lhasa.

Flere Dage før Festen ere alle Veje, som føre til Lhasa, overfyldte med Præster, Embedsmænd og Pilgrimme paa Yakokser, Kameler eller til Hest, som begive sig til den hellige Stad. Langvejs komme de fra Tibet, Mongoliet, Kina, Japan, Forindien og Ceylon.

Festlighederne finde Sted i fri Luft i det Indre af Dalai Lamas Palads paa Bjergtet Bodala el. Botala. Paladset ligger 500 Fod over Byen og bestaar af en Mængde firkantede Templer i hvilke Dalai Lama residerer, og hvori der foruden bor c. 5000 Personer, nemlig fornemmere Lamaer, højere Embedsmænd og Lærere. Der træffes store Forberedelser til disse Maske-Skuespil. Der bages Tusinder af smaa Kager, som uddeles til dem, der overvære Festen. Efter en Beskrivelse, givet af den lærde hindustanske Bramin Sarat Khandra Das, som i sin Egenskab af buddhistisk Munk har kunnet komme ind i Palæet paa Bodala og har været til Stede ved Festen, ere alle Ceremoniredskaber og Husredskaber prydede med Guld, Sølv og Ædelstene.

Skuespillet foregaar i Palæets firkantede Gaard og Aktørerne indtage Centrum. Dalai Lama sidder paa en op-
højet Trone omgivet af Præster og Dignitarier og bærer en kostbar Dragt med mange Farver. En Skare af de indladte Tilskuere se til fra de omliggende Tempelers Vinduer og Tage.

Skuespillet, som forestiller de vigtigste Phaser i Lamaismens Historie og dens Triumf over de andre Religioner, fremstiller realistisk de Dæmoner, som stadig forsøge at opsluge Menneskene, og som kun Lamaerne kunne befri dem for. Maskerne fremstille for Tilskuerne den ydre Habitus af disse Djævle, som ville hindre Tibetannerne i at komme frem ad Vejen til Himlen. Maskerne ere lavede af Pappmaché og bemalede med kinesiske Figurer, og Dæmonernes Dragt er af fint broderet Silke. En anden Scene forestiller Aarets Udgang og Dæmonernes Ud drivelse. Omtrent 300 Aktører medvirke i Skuespillet, hvis Orkester bestaar af Bækkener, Trommer og Fløjter.

Efter en Trompetfanfare, som melder Spillets Begyndelse, ser man de menneskefortærende Dæmoner komme ud fra et Telt med Menneske-Kranier paa Hovedet og store Ringe i Ørene. De gaa stolte omkring, hyle og udstøde uarticulerede Lyde under mægtige Masker. Derpaa viser der sig en anden Gruppe Aktører, som Dæmonerne straks kaste sig over, bide og maltraktere paa alle Maader.

Denne Akt er beregnet paa at vise, at alle de, der ikke lyde Lamaismens Love, komme i Helvede. Derefter viser Dæmonernes Konge sig med sine Følgesvende. Hans Maske forestiller et Tyrehoved med store Horn, og i Haanden holder han en Sabel. Efter Sagnet har han besejret alle onde Aander og Dæmoner, og jaget dem bort fra Tibet. En særlig Maske og Dans celebrerer denne lykkelige Begivenhed.

En Pantomime, som nu følger efter, forestiller Mordet paa Lamaismens store Fjende. Efter Sagnet fandtes i det 9. Aarh. en Billedstormer-Konge, som forfulgte Lamaerne, brændte deres Bøger og ødelagde Templerne. Han blev dræbt i det 3. Aar af sin Regering af en Danser, som han vilde tvinge til at vise sin Kunst. Hans Morder viser sig paa Scenen bærende en sort Hat, prydet med et omvendt Menneske-Kranie, og en Del andre maskerede Personer forestille Skeletter. Disse bære en Figur af Dejg, der skal fremstille denne Buddhismens svorne Fjende, og Dæmonernes Konge og hans Svende forfølge dem, medens Dansere med sorte Hatte danse om Billedet og kaste Spyd paa det. Dæmonerne flygte nu krybende bort og forsvinde.

Derefter komme c. 50 maskerede Mænd, klædte som unge Munke, ind paa Scenen og knæle ned foran en Lama, der er klædt i en hvid Dragt, og til Slut defilere alle Aktører, Dignitarier og Præster forbi Dalai Lama og hilse ham. Skuespillet varer en halv Dag.

Red.

Arkæologiske Undersøgelser paa Grønland. Kaptajn *Daniel Bruun*, der med offentlig Understøttelse i Aar har foretaget Undersøgelser af de gamle Nordboruiner i Grønland, vendte i Midten af August efter henvend fem Maaneders Fravær tilbage. For 9 Aar siden (1894) besøgte han første Gang Grønland (kfr. „Geogr. Tidsskrift“. 13. B. Side 37—43). Det var navnlig den saakaldte „Østerbygd“ i Julianehaabs Distrikter som den Gang var Genstand for hans Undersøgelser. Denne Gang blev Undersøgelserne af „Vesterbygden“ i Godthaabs Distriktet knyttet sammen med førstnævnte.

Paa Grund af Vejrliget kunde Kaptajnen først i Slutningen af Maj begynde i Godthaabs nærmeste Egn. I Juni berejste han sammen med Inspektør *Bendixen* tildels i Konebaad Dele af Godthaabs- og Ameralikfjorden, og det lykkedes dem at konstatere en Del hidtil ukendte eller kun løselig omtalte Ruingrupper, hvilke i Forbindelse med dem, som tidligere Forskere have fundet, nu bevirkte, at Antallet af Ruiner i Fjordene ved Godthaab løber op til imellem 60 og 70.

I „Vesterbygden“ var, efter gamle Beretninger, 90 Gaarde; man vil saaledes se, at den største Del af dem ere fundne i selve Godthaabseggen. De resterende maa søges i Fjordene Nord for Godthaab.

Der kan for „Vesterbygden“s Vedkommende ingen Tvivl være om, at Nordboerne ere blevne udryddede af nordfra kommende Eskimoer i Midten af det 15. Aarhundrede. De historiske Overleveringer stadfæste det, og eskimoiske Sagn fortælle om de sidste „Kablunakkers“ (d. Nordboers) Undergang i Ameralikfjorden. Her er af Grønlændere for nogle Aar siden et Sted fundet Nordbo-Kranier med isiddende Pilespidser af Sten, et Vidnesbyrd om de sidste Kampe. Navnlig i Ameralikfjorden findes mange Ruiner af temmelig store Nordbogaarde, paa hvis Hjemmemarker der endnu gror en frodig Vegetation, hvilken delvis dækker Husene. Mange Steder kunne disse dog skelnes, og man ser f. Eks. endnu Baase Stenene i Ko- og Hestestaldene samt Faare- og Gedefolde, medens Boligerne som oftest ere sammenstyrtede og overgroede, fordi de have været opførte væsentlig af Græstørv. Ameralikfjordens Bund hører til de bedste

Nordbodistrikter i Grønland. Her fandtes bl. a. en stor Gaard, der har været Kirkosted. Paa Kirkegaarden udgravedes en Del Nordboskeletter, ligesom der fandtes et Vievandskar af Sten og et interessant lille af en Hvalros-tand udskåret Hoved af en Nordbo, foruden en Del andre Genstande fra Nordbotiden.

Ved Udgravninger i de ved Gaardene liggende Køkkenmøddinger erhvervedes en Samling Husdyrknogler navnlig af Køer, Faar og Geder.

Efter i Juli at være vendt tilbage til Godthaab besøgte Kaptajnen Udøerne i Skærgaarden udenfor Kolonien. Det lykkedes ham her at finde Hans Egedes første Bolig, hvor denne tilbragte adskillige Aar, forinden han flyttede til det nuværende Godthaab.

Tidligere havde man antaget, at denne Bolig laa paa Imerigsøen. Det viste sig imidlertid, at Boligen laa paa en stor Ø Nord for Udstedet Kangek i øde og triste Omgivelser.

I Juli gik Kaptajnen Syd paa langs Kysten til Ivigtut (i Arsukfjorden). I Fjordene Nord og Syd herfor konstateredes ikke mindre end 16 Nordbogaarde, der aabenbart ere de nordligste i den gamle „Østerbygd“.

Som Følge af de gjorte Undersøgelser vil der, efter Kaptajnens Formening, blive ikke uvæsentlige Forandringer m. H. t. Identificeringen af Nordbolokaliteterne. Der kan næppe være Tvivl om, at „Vesterbygden“ har ligget samlet i Fjordene indenfor Godthaab. Ameralikfjorden er efter alt at dømme de gamles „Lysefjord“, den sydligste i „Vesterbygden“. Tidligere har man antaget, at denne Bygd strakte sig helt ned til Fiskernæsset.

Strækningen fra Ameralikfjorden til Tigsaluk (N. f. Arsuk) har saa at sige været ubeboet. Den er godt 36 danske Mil lang, hvilken Afstand svarer til „6 Dages Roning med 6 Mand i en seksrøds Baad“ eller med andre Ord netop til Afstanden mellem „Østerbygd“ og „Vesterbygd“.

Der hjembragtes en Mængde Tegninger, Fotografier og Krokiser samt en Del Billeder malede af Inspektør Bendixen. Fundene ville indgaa dels i zoologisk Museum, dels i Nationalmuseets 2. Afdeling.

Ottende internationale geografiske Kongres i Washington 1904. Denne vil i Følge Planen finde Sted i September 1904. Det er foreslaaet at afholde de videnskabelige Sammenkomster i Washington i Begyndelsen af Maanedoen og der-

efter at holde selskabelige Møder i New-York, Philadelphia, Baltimore og Chicago, hvilke skulle afsluttes med et Slutningsmøde i St. Louis i Forbindelse med Verdenskongressen for Videnskab og Kunst dersteds. Der er tillige planlagt Ekskursioner fra St. Louis til Mexico og til Punkter af geografisk Interesse i de vestlige forenede Stater og Kanada.

Der er udsendt foreløbige Meddelelser herom til hele Verdens geografiske Selskaber og talrige Faggeografer.

Arrangementskomiteen bestaar af Repræsentanter for de geografiske Selskaber i de forenede Stater, og Bestyrelsen bestaar af Dr. W. J. Me. Gee (Vice President National Geographic Society), Clairman; Mr. John Joy Edson (President Washington Loan and Trust Company) Treasurer; samt Dr. J. H. Me. Cormick, Secretary.

Komiteens Kontor er i Hubbard Memorial Hall, Washington, D C, U. S. A., hvortil alle Meddelelser ville være at adressere.

Fjortende internationale Amerikanistkongres i Stuttgart 1904. Protektor Hs. Maj. Kong Wilhelm II af Württemberg. Denne Kongres afholdes fra Torsdag den 18. til Tirsdag den 23. August under Forsæde af Dr. Karl von Steinen, Professor ved Berlins Universitet i Charlottenburg.

Følgende Spørgsmaal ville blive behandlet under Kongressen: Amerikas indfødte Stammer, deres geografiske Fordeling, Historie, Jægmæssige Beskaffenhed, Sprog, materielle Kultur, Mytologi Kultus, Sæder og Skikke, Amerikas Oldtid og dets Oldtidsminder, Amerikas Opdagelseshistorie og hvorledes det er bleven befolket.

Nærmere Meddelelser om festlige Foranstaltninger og Udflugter ville blive kundgjorte i et Specialprogram, men det kan dog allerede nu anføres, at Byen Schaffhausen vil give en Festmiddag for Kongressen under hvilken Rhinfaldet bliver oplyst, ligesom det antages, at de berømte Udgravningssteder ved Schweitzersbild og Kesslerloch ville blive besøgte.

Under Kongressens Forhandlinger kan Tysk, Engelsk, Fransk, Italiensk og Spansk benyttes. Angaaende Medlemskort, der koste 12 Mk. henvender man sig til Theodor G. Wanner. Königstrasse 35, Stuttgart.

Byplan over Peking. Den franske Generalstab har udarbejdet et detaillert Kort over Peking med alle Gader, Palæer og Bygninger etc., ganske som Byplanerne over europæiske Storsteder.